Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2019/1009 for så vidt angår digital mærkning af EU-gødningsprodukter

(COM(2023) 98 final — 2023/0049 (COD))

(2023/C 293/16)

Ordfører: **John COMER**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 13.3.2023
	Rådet, 6.3.2023
Retsgrundlag	Artikel 114 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	1.6.2023
Resultat af afstemningen	38/0/2
(for/imod/hverken for eller imod)	
Vedtaget på plenarforsamlingen	14.6.2023
Plenarforsamling nr.	579
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	209/0/4

1. **Konklusioner og anbefalinger**

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) mener,

1.1. at frivillig digital mærkning af gødningsprodukter er en meget positiv udvikling, og at der bør gøres alt for at tilskynde de erhvervsdrivende til at gå over til digital mærkning.

1.2. at risikoen for en digital kløft skal overvåges nøje. Digitalisering kan betyde, at nogle sårbare grupper sakker yderligere bagud trods bestemmelsen om, at der skal være et alternativ til rådighed efter anmodning. Det vil være hensigtsmæssigt med en tidsfrist for dette alternativ og større klarhed om, hvordan det skal fungere i praksis.

1.3. Erhvervsdrivende, der vælger digital mærkning, bør — ud over det som Kommissionen foreslår — træffe specifikke foranstaltninger med henblik på at anbefale og opfordre slutbrugerne til at læse den digitale etiket.

1.4. Nogle slutbrugere er bekymrede for, at alt for mange oplysninger vil blive sporet på webstederne med de digitale etiketter. Der er behov for tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke kommer til at foregå unødvendig sporing.

1.5. EØSU bifalder forslaget, da dets fokus er på at opnå en mere effektiv anvendelse afgødningsstoffer, mindske omkostningerne og fremme digitaliseringen af landbrugssektoren, hvilket hilses velkommen.

1.6. En anbefaling om at foretage jordbundsprøver inden anvendelsen af gødningsprodukter bør fremhæves på såvel den fysiske som den digitale etiket. Det vil være godt for miljøet og spare penge.

1.7. Den fysiske etikets udformning og format, herunder minimumsskriftstørrelsen, bør udspecificeres i forslaget for at sikre klarere kommunikation.

1.8. Det anbefales, at der for pakninger af gødningsprodukter på 1 000 kg eller derover udelukkende er krav om digital mærkning, hvis de erhvervsdrivende vælger at anvende digital mærkning. For pakninger af gødningsprodukter på under 1 000 kg bør der altid være krav om en fysisk etiket, selv når de erhvervsdrivende vælger at anvende digital mærkning.

2. **Baggrund**

2.1. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1009 ([1]) indførte mærkningskrav, der er langt mere omfattende end kravene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 ([2]). Denne nye forordning afspejlede nye sociale krav og bekymringer samt det forhold, at disse nye regler åbner EU-markedet for produkter, der er innovative og ukendte, og derfor kræver bedre brugerinformation.

2.2. Overfyldte etiketter er svære at læse. For mange detaljer kan sløre det væsentlige budskab, som slutbrugeren har brug for.

2.3. De erhvervsdrivende finder det vanskeligt at håndtere disse etiketter, og de er forbundet med større omkostninger, da de ofte skal opdateres.

2.4. Forslaget til ændring af forordning (EU) 2019/1009 udspringer af de samme overordnede mål som den eksisterende forordning (EU) 2019/1009, nemlig at sikre et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet og et velfungerende indre marked.

2.5. Kommissionen har identificeret to konkrete problemer, som søges løst med forslaget:

— forbedre læsbarheden af fysiske etiketter og

— gøre det lettere for de erhvervsdrivende at håndtere etiketter.

2.6. Ifølge artikel 6, stk. 7, i forordning (EU) 2019/1009 skal alle mærkningskrav i bilag III fremgå af den fysiske etiket.

2.7. Dette forslag indfører frivillig digitalisering af mærkningen af EU-gødningsprodukter. Fabrikanter, importører og distributører kan vælge, om de vil indføre digitale etiketter for EU-gødningsprodukter.

2.8. Erhvervsdrivende, som vælger digital mærkning, kan angive alle mærkningselementer i henhold til bilag III på en digital etiket ved levering af gødningsprodukter til andre erhvervsdrivende, som ikke er slutbrugere. Gødningsprodukter, der leveres i løs vægt eller i pakninger på over 1 000 kg, kan leveres med blot digital etiket til alle modtagere, herunder slutbrugere.

2.9. Erhvervsdrivende, som anvender en digital etiket ved levering af gødningsprodukter til slutbrugere i pakninger på 1 000 kg eller derunder, skal ud over den digitale etiket også fremlægge en fysisk etiket.

2.10. Den fysiske etiket skal indeholde alle oplysninger om beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet samt de vigtigste oplysninger om produktets agronomiske effektivitet og indhold samt andre oplysninger, der er nødvendige efter købet såsom information om sikker opbevaring og bortskaffelse.

2.11. Forslaget fastsætter generelle regler for digitalisering af etiketter uden at skelne mellem erhvervsmæssige og ikkeerhvervsmæssige slutbrugere. De erhvervsdrivende skal navnlig sikre, at den digitale etiket kan tilgås gratis og er let tilgængelig i hele EU i en periode på fem år, efter at produktet er blevet bragt i omsætning. Den fysiske etiket skal indeholde en databærer (f.eks. en QR-kode eller URL), så den digitale etiket nemt kan tilgås, uden at man behøver en særlig eller unik applikation. Webstedet med den digitale etiket skal indeholde de oplysninger, der er påkrævet i henhold til bilag III, og de må ikke blandes sammen med andre oplysninger om markedsføring og andre særlige tilbud. Der må ikke foregå unødvendig sporing på webstedet med den digitale etiket.

2.12. Oplysningerne på de digitale etiketter skal også kunne findes på alternative måder, hvis der anmodes herom, for at imødekomme behovene hos sårbare brugere, som ikke er vant til eller villige til at anvende digitale etiketter.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1009 af 5. juni 2019 om fastsættelse af regler om tilgængeliggørelse på markedet af EU-gødningsprodukter og om ændring af forordning (EF) nr. 1069/2009 og (EF) nr. 1107/2009 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2003/2003 (EUT L 170 af 25.6.2019, s. 1).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger (EUT L 304 af 21.11.2003, s. 1).

2.13. Hvis den digitale etiket af den ene eller anden årsag midlertidigt ikke er tilgængelig, skal der være et alternativ, uden at der skal anmodes om det.

2.14. Forslaget giver Kommissionen bemyndigelse til at tilpasse bilag III yderligere ved at beslutte, hvilke mærkningselementer der kan leveres digitalt til slutbrugerne for pakninger på 1 000 kg og derunder, afhængigt af udviklingen i samfundet.

2.15. Kommissionen anfører, at forslaget er i overensstemmelse med EU's overordnede politik for den europæiske grønne pagt, der har til formål at tackle den dobbelte udfordring med den grønne og den digitale omstilling.

2.16. Sigtet med forslaget er at opnå en mere effektiv anvendelse af gødningsstoffer, mindske omkostningerne til mærkning og fremme digitaliseringen af landbrugssektoren og samtidig sikre overensstemmelse med EU's overordnede politik for en bæredygtig og intelligent fremtid.

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. EØSU hilser forslaget om at indføre digital mærkning af gødningsprodukter velkommen. Det er en del af en generel tendens til øget digitalisering af produktoplysninger og produktmærkning.

3.2. Leverancer af gødningsprodukter, der opfylder EU's sundheds-, sikkerheds- og miljøstandarder (CE-mærkning) kan ledsages af oplysninger på en digital etiket.

3.3. Overfyldte etiketter er et stort problem. Det er ofte svært at finde de vigtige oplysninger, og slutbrugerne er derfor undertiden tilbøjelige til at ignorere etiketter med alt for mange detaljerede oplysninger. Som bilag III anvendes i øjeblikket, er det klart, at der forsøges medtaget alt for mange oplysninger på den fysiske etiket. Muligheden for digitale etiketter er et stort skridt i den rigtige retning. Med digital mærkning kan den fysiske etiket indeholde de allermest nødvendige oplysninger udover et link til den digitale etiket.

3.4. Forslaget bemyndiger Kommissionen til at tilpasse bilag III yderligere ved at beslutte, hvilke mærkningselementer der kan stilles til rådighed digitalt. Med denne bemyndigelse kan Kommissionen overføre elementer, der nu findes på den fysiske etiket til den digitale etiket.

3.5. Den digitale etiket skal indeholde oplysninger, der gør det muligt at identificere og kontakte fabrikanten af produktet, CE-mærkningen og enhver tilsvarende henvisning til et bemyndiget organ.

3.6. Forslaget indeholder ingen bestemmelse om den fysiske etikets størrelse og layout.

3.7. Mere effektiv anvendelse af gødningsprodukter er et vigtigt element i jord til bord-strategien, hvori der fastlægges et mål om en 50 % reduktion i tabet af næringsstoffer og en 20 % reduktion i brugen af gødning inden 2030. Kommissionen anfører, at forslaget understøtter tendensen mod at øge effektiviteten af anvendelsen af gødningsprodukter. Det er ikke obligatorisk at medtage oplysninger om jordbundsprøver på den fysiske etiket. Jordbundsprøver ville fremme en mere effektiv anvendelsen af gødningsstoffer.

3.8. Når de erhvervsdrivende anvender digital mærkning, bør der være en meget kraftig anbefaling til slutbrugeren om at læse den digitale etiket for at få så mange obligatoriske oplysninger om produktet som muligt.

3.9. Det er frivilligt for de erhvervsdrivende, om de vil anvende digital mærkning. Men for at fremme en mere udbredt anvendelse af digital mærkning bør det prioriteres at tilskynde de erhvervsdrivende til at gå over til digital mærkning.

3.10. Behovet for en mere effektiv anvendelse af gødningsstoffer fremhæves i meddelelsen om gødning fra 2022 ([3]). Anvendelsen af digitale værktøjer er en vigtig katalysator i denne proces.

3.11. Anvendelsen af digital mærkning bør forbedre kommunikationen om gødningsprodukters egenskaber og mest effektive anvendelse, hvilket vil være til gavn for miljøet og skabe besparelser for slutbrugerne.

3.12. EØSU bifalder, at betingelserne for indførelse af digital mærkning fastlægges på EU-niveau, da det skaber lige vilkår og dermed forbedrer det indre marked, samtidig med at der sikres en høj beskyttelsesstandard som krævet i forordning (EU) 2019/1009. Dertil kommer, at ændringer af den digitale mærkning kun kan foretages på EU-niveau.

([3]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Sikring af adgang til gødning til overkommelige priser (COM(2022) 590 final) (EUT C 184 af 25.5.2023, s. 109).

3.13. I forslaget anføres det, at pakninger på over 1 000 kg skal betragtes som leverancer i løs vægt. Det havde været at foretrække, hvis pakninger på 1 000 kg blev betragtet som leverancer i løs vægt, og hvis der for pakninger på under 1 000 kg var krav om en fysisk etiket i tillæg til den digitale etiket.

3.14. Der er behov for yderligere afklaring om risikoen for en digital kløft for sårbare brugere. Det anføres i Kommissionens forslag, at der skal være et alternativ til den digitale etiket efter anmodning. Der angives dog ingen frist for, hvor hurtigt et sådant alternativ skal være tilgængeligt for sårbare slutbrugere.

3.15. EØSU understreger, at der er behov for at sikre, at der ikke er unødvendige sporingssystemer på webstederne med digitale etiketter.

Bruxelles, den 14. juni 2023.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg